

Ornum Strand

Foto 1. Ornum strand set fra nord i januar 2023

Carsten Clausen og Hans Guldager Christiansen

Januar 2023

Landskabet

Ornum strand er beliggende nord for halvøen Reersø og har en udstrækning på ca. 2½ km mellem Nedre Halleby ås udløb i syd og Sukkerkanalen i nord. Stranden afgrænses mod vest af Storebælt og sommerhusområder i øst og har en bredde på ca. 40-50 m., (se kort side 7). Området præges af lave sandklitter med en dækkende bevoksning af **Marehalm**, **Sand-Hjælme** og **Sand-Star** (se foto 1 på forsiden). Den sydlige del (ca. 1 km.) er tidligere omtalt i vores flora-rapport: FÆLLESFOLDENS FLORA 2021 (Clausen og Christiansen 2021), hele rapporten kan ses på www.dn.dk/Kalundborg. Den nordlige del af området er ikke afvigende fra den sydlige del, og svarer derfor meget godt til beskrivelsen heri.

Vores undersøgelser

Den sydlige del af området har vi besøgt adskillige gange i 2021, den nordlige del har især CC gennemgået 6-7 gange i 2022. Vi har koncentreret os om floraen, men vi har også noteret fugle, insekter mv., som vi har set på vores vej. Bagest i denne rapport findes en liste over vores fund. Vi følger navngivningen af planter i "Nordens Flora" fra 2020 (Mossberg og Stenberg, 2020).

Foto 2. Den lille bregne, Almindelig Engelsød i januar, træffes hyppigt i klitterne.

Strandens og klitternes planter

Når man færdes langs stranden, er det ikke ligefrem planterne der falder i øjnene, og i forhold til så mange andre områder, er strand og klitter som regel også ret fattig på arter. Alligevel har vi noteret 132 forskellige planter, dertil kommer 20 træer og buske. En enkelt art er regional rødlistet, nemlig **Lancetbladet Høgeurt** (NT), Næsten Truet og markeret med **rødt** i floralisten, bagest. Her svarer regional til det tidligere Vestsjællands amt.

Hjorterod og **Nikkende Kobjælde** er Nationale ansvarsarter, i floralisten markeret med **(A)**.

Ansvarsarter er arter som Danmark i international sammenhæng har et særligt ansvar overfor, uanset om arten er rødlistet eller ej (Stoltze og Phil, 1998).

Positiv-arter er planter, som er knyttet til beskyttede- eller typiske naturtyper, og de indikerer god naturkvalitet. Desuden er det arter, som er i tilbagegang i Vestsjælland og nu kun findes i få områder. Vi har fundet 53 af disse planter, og det er ret mange på så lille et område, de er markeret med **grønt** i floralisten efterfulgt af en angivelse af deres hyppighed i parentes:

(AP) = Almindelig Positiv-art

(HP) = Hist og her Positiv-art

(UP) = Ualmindelig Positiv-art

(SP) = Sjælden Positiv-art

Når der er så mange positiv-arter, 53 ud af 152, beror det bl.a. på, at netop strand og klit hører til de mest uforstyrrede naturtyper i Danmark, og her har der aldrig været dyrket, gødet eller sprøjtet.

De ualmindelige og sjældne positiv-arter

Almindelig Mælkeurt (UP) er trods navnet ikke så almindelig og slet ikke i klit-områder. Her er det mere normalt at finde **Klit-Stedmoderblomst** (UP), også her vil det være stedet for at se **Klæbrig Hønsetarm** (UP). **Kort Øjentrøst** (UP) er vanskelig at bestemme og dens forekomst i klitter er heller ikke almindeligt.

Sand-Rottehale (UP) har, som navnet antyder, sin helt rette plads her i klitterne, også den bregnelignende **Slangetunge** (UP) kan godt lide det lidt salte og fugtige miljø i klitlavningen, hvor den vokser tæt på det nordvestlige hjørne af Fællesfolden. **Spids Øjentrøst** (UP) er igen en af de vanskelige arter at bestemme, og den er mere almindelig på heder og overdrev end her i klitterne. **Stilk-Mælde** (UP) træffes ofte på strandenge, og **Strand-Fladbælg** (SP) er jo hjemme her, hvilket også gør sig gældende for **Tykbladet-Mælde** (SP).

Foto 3. Smalbladet Høgeurt er meget almindelig i klitterne.

Andet

Et par af de fundne planter stammer sandsynligvis fra de omkringliggende sommerhusgrunde: **Flerårig Ærteblomst**, her i hvid, og busken **Mahonie**. På en af de mange ture bemærkedes larver af den smukke sommerfugl **Blodplet**, som fuldstændigt havde afløvet planten **Eng-Brandbæger**. Laverne er meget karakteristiske, tigerstribet i sort/gul, hvilket signalerer til f.eks. fugle, at den er giftig og ikke værd at spise.

Til afslutning en tak til Anne Bronèe og Thue for værdifuld support.

Fotos: CC. Eventuel henvendelse til: carstenbclausen@hotmail.dk

Litteratur

Clausen, Carsten og Hans Guldager Christiansen 2021: Fællesfoldens flora, - dn.dk/Kalundborg.

Leth, Peter 2006: Status for Vestsjællands Flora 2006, - Vestsjællands amt.

Mossberg, Bo og Lennart Stenberg 2020: Nordens Flora, - Gyldendal. Oversat og bearbejdet til dansk af Jon Feilberg.

Stoltze M. og S.Phil (red.) 1998: Gulliste 1997 over planter og dyr i Danmark, - Miljø- og Energi- ministeriet, Danmarks Miljøundersøgelser og Skov- og Naturstyrelsen 1998.

Samlet floraliste mv. for 2021 og 2022

Ager-Snerle
Ager-Stedmoderblomst
Ager-Svinemælk
Ager-Tidsel
Alm. Brandbæger
Alm. Engelsød
Alm. Hundegræs
Alm. Hvene (AP)
Alm. Hønsetarm
Alm. Gyldenris (AP)
Alm. Knopurt (AP)
Alm. Kongepen
Alm. Kvik
Alm. Kællingetand
Alm. Mælkeurt (UP)
Alm. Pimpinelle (AP)
Alm. Rajgræs
Alm. Rødknæ
Alm. Røllike
Alm. Sankthansurt
Alm. Star (AP)
Alm. Stedmoderblomst (HP)
Alm. Svinemælk
Alm. Torskemund
Bakke-Nellike (HP)
Bakke-Svingel
Baltisk Strandsennep
Bidende Ranunkel
Bidende Stenurt (HP)
Bitter Bakkestjerne
Bleggul Snerre
Blød Hejre
Blåmunke, også hvide (AP)
Bugtet Kløver
Burre-Snerre
Bølget Bunke (AP)
Canadisk Bakkestjerne
Cikorie
Dansk Kokleare (HP)
Draphavre
Eng-Brandbæger
Femhannet Hønsetarm
Flerårig Ærteblomst, hvid
Fløjlgræs

Foder-Vikke
Forskelligfarvet Forglemmigej (HP)
Gederams
Gift-Salat
Glat Dueurt
Gråbynke
Gul Evighedsblomst (AP)
Gul Kløver
Gul Snerre
Gåsepotentil
Hare-Kløver (HP)
Hjortetrod (HP (A))
Horse-Tidsel
Hvid Kløver
Håret Høgeurt (AP)
Klit-Stedmoderblomst (UP)
Klæbrig Hønsetarm (UP)
Knold-Ranunkel (AP)
Kort Øjentrøst (UP)
Kruset Skræppe
Kær-Galtetand
Lancetbladet Høgeurt (NT)
Lancet-Vejbred
Liden Klokke
Lugtløs Kamille
Marehalm (AP)
Mark-Bynke (AP)
Mark-Frytle (AP)
Mark-Ærenpris
Muse-Vikke
Mælkebøtte ssp.
Nikkende Kobjælde (HP)(A)
Nikkende Limurt (HP)
Pastinak
Pyrenæisk Storkenæb
Rejnfan
Rundbælg (AP)
Ru Svinemælk
Rød Svingel
Rød Tandbæger
Rød Tvetand
Sand-Frøstjerne (HP)
Sand-Hanekro
Sand-Hjælme (AP)
Sand-Løg (AP)

Sand-Rottehale (UP)	Træer/buske
Sand-Star (AP)	Alm. Gedeblad
Skov-Løg	Alm. Hyld
Slangetunge (UP)	Alm. Hæg
Smalbladet Høgeurt (AP)	Alm. Liguster
Smalbladet Vikke	Bittersød Natskygge
Småkronet Gedeskæg	Bjerg-Fyr
Sodaurt	Brombær ssp.
Spids Øjentrøst (UP)	Bukketorn
Spyd-Mælde	Engriflet Hvidtjørn
Stilk-Mælde (UP)	Grøn Pil
Stor Knopurt (AP)	Gyvel
Stor Nælde	Havtorn
Stor Skjaller (HP)	Hvid-Gran
Strandarve	Mahonie
Strand-Bede	Rynket Rose, også hvid
Strand-Engelskræs (AP)	Skov-Fyr
Strand-Fladbælg (SP)	Stilk-Eg
Strand-Gulerod	Vorte-Birk
Strand-Gåsefod (AP)	Æble-Rose
Strand-Kamille (HP)	Østrigsk Fyr
Strand-Kvan (HP)	
Strand-Kvik (AP)	Andet
Strandkål (AP)	Larver af Blodplet
Strand-Malurt (AP)	Rensdyrlav
Strand-Mandstro (HP)	
Strand-Mælde	Fugle
Strand-Vejbred	Agerhøne
Svaleurt	Gråkrage
Sæbeurt	Hvid Vipstjert
Tagrør	Hættemåge
Tandfri Vårsalat	Landsvale
Tjærenellike (HP)	Sanglærke
Tofrøet Vikke	Svartbag
Tornet Salat	Sølvmåge
Tykbladet Mælde (SP)	
Vandnavle (AP)	Sommerfugle
Vellugtende Gulaks (AP)	Alm. Blåfugl
Vild Gulerod	Dagpåfugløjje
Vår-Brandbæger	Græsrandøje
Vår-Gæslingeblomst	Lille Ildfugl
Vår-Vikke (HP)	Okkergul Pletvinge
Østersø-Hjælme	Okkergul Randøje
	Stor Kålsommerfugl

Kort over Ornum strand med de undersøgte områder indtegnet med gult for år 2021 og med rødt for år 2022

